

Pol ndê bapia têŋ Taitus Yom whê bapia dindec sa-ŋga

Taitus inj ŋgac Israel-ŋga dom, magoc inj ŋgô ŋjawaê ŋayham naŋ Pol hoc asê, dec kêŋ whiŋ Yisu Kilisi. Tinjambu inj kêsêlêŋ whiŋ Pol, ma kôm gwelenj ŋawaê ŋayham-ŋga whiŋ inj. Inj pi malac Jerusalem whiŋ Pol lu Banabas têŋ têm naŋ inju si sêlic lau aposel yêc dinanj (Gal 2:1; Apo 15:2). Pol kêkiŋ Taitus têŋ malac Korin tidim lu (2 Kor 7:6-7; 8:6, 16), ma tinjambu inju sêkôm gwelenj sêmbo nduc Krit. Pol hu Taitus siŋ mbo nduc Krit tu yob lau sêkêŋ whiŋ-ŋga naŋ sêmbo dinanj (Taitus 1:5), ma tinjambu inj to bapia dindec têŋ Taitus.

Yêc bapia dindec Pol to yom pi lêŋ bu Taitus êŋyalinj lau bata sa tu sénem gôlinj lau sêkêŋ whiŋ-ŋga. Inj kêŋ puc Taitus pi kêdôhôŋwaga tasanj, ma whê inj ndê gauc sa pi yom tu êndôhôŋ têŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga, ma pi mêtê ŋayham ma lêŋ gitêŋ tu sêŋkuc-ŋga. Yom atu naŋ Pol tac whiŋ bu lau sêkêŋ whiŋ-ŋga gauc nem ŋapanj, naŋ bu ŋac sêti lau wakuc ŋa Nalau Dabunj ndê ŋaclai (2:14; 3:1-8).

Pol gic hu ndê bapia têŋ Taitus

¹ Aö Pol, Anötö ndê ŋgac akiŋ ma Yisu Kilisi ndê ʈaposel, gato bapia dindec. Aö gati aposel bu wapuc lau naŋ Anötö kêyalinj ŋac sa, naŋ dôŋ, tu bu sêkêŋ whiŋ Yisu ŋanya, ma sêŋyalê yom ŋandô naŋ tōc Anötö ndê lêŋ gitêŋ têŋ ŋac tu sêŋkuc-ŋga.

² Ma lau naŋ sêkêŋ whiŋ ma daŋga wambu yom ɻandô dau, naŋ sêkêŋ bata mwasinj dandöc tanlı ɻapanj-ŋga. Anötö gic bata mwasinj dau têŋ yac muŋ su, têŋ ndoc iŋ kêŋ undambê ti nom su dom. Ma yac tanjalê bu Anötö gitôm dom bu êŋsau yac, ma boc-dinanj yom bocke naŋ iŋ kêmatinj tidônj, naŋ oc ɻandô sa.

³ Yac neŋ Anötö Nem Yac Si-ŋga kêyalinj ndoc sa bu yom pi mwasinj dau menj sa tiawê, dec kwahic dec gic atu aö ma kêŋ yom dau sip aö amanj bu wahoc asê têŋ lau.

⁴ Bapia dindec gato têŋ am Taitus, naŋ aö galic am gitôm aö atuŋ ɻandô tu hêclu neŋ dakêŋ whiŋ-ŋga. Mwasinj ti yom malô têŋ am, akêŋ Damaŋ Anötö lu yac neŋ †Ngac Nem Yac Si-ŋga Yisu Kilisi.

Taitus ndê gweleŋ

⁵ Aö gahu am siŋ mbo nduc Krit, ɻahu bu aö tac whiŋ bu am mbo whiŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga ma ndic dabij gweleŋ ɻatô. Ma êmyalinj lau bata sa tôm malac ndi, tôm naŋ gasôm têŋ am muŋ su.

⁶ Lic bu ɻamalac bocke naŋ am bu kêŋ ti ɻgac bata, naŋ ndê lêŋ bocdec. Iŋ ɻgac naŋ ndê giso mbasi, ma iŋ gêm awhê tigeŋ. Iŋ ndê balêkoc sêkêŋ whiŋ Yisu, sêŋgô yom, ma sêsa si lêŋ malô. Ma bocdinaŋ lau daŋ oc tôm dom bu sêŋgôlinj yom pi ɻjac.

⁷ Bu ɻgac naŋ ti gôlôwac dabuŋ si ɻagôlôŋ, naŋ yob Anötö dau ndê gêŋ, ma bocdinaŋ lic bu iŋ ɻgac naŋ kôm giso daŋ dom. Lau sêtoc dau sa-ŋga, lau atac ɻandê-ŋga, lau sêndic lau bambalinj-ŋga, lau sêñom gêŋ êŋjîŋ ɻjac-ŋga, ma ɻjac naŋ atac whiŋ mone kêlêc, naŋ si daŋ oc tôm dom bu ti ɻgac bata.

8 Ngac ḥayham bu am kēj ti ḥgac bata, naŋ ḥamalac kōc lau sa ma ēmwasiŋ ḥac-ŋga, iŋ atac whiŋ mêtê ḥayham ti gēŋ ḥayham hoŋ, iŋ ḥamalac gauc ḥawa, ma iŋ sa ndê lēŋ gitēŋ ti dabuŋ ma timêtê dau ḥapep.

9 Inj sap yom ḥandô dakēŋ whiŋ-ŋga tôm aposel sêndôhôŋ, naŋ dôŋ. Ma bocdinaŋ dec iŋ gitôm bu whê yom sa ḥapep bu puc lau dôŋ, ma tōc lau naŋ sêseŋ yom ḥandô, naŋ si giso asê.

10 Bu lau sêseŋ yom ḥandô-ŋga daêsam dec sêmbo. ḥac lau whapaŋ ḥambwa naŋ sêndôhôŋ yom tasaj tu sênsau lau-ŋga. Ma mêtê kaiŋ dinaŋ, lau naŋ sêsap lau Israel-ŋga si t̄pwac sêseŋ ḥamllic ḥatô su-ŋga dôŋ, naŋ sêkôm hōc gêlêc su.

11 Sôm têŋ lau dinaŋ bu sênen dau dôŋ. Bu yom naŋ sêndôhôŋ, naŋ yom so, ma kêjsôŋ lau daêsam si sêkêŋ whiŋ. Ma sêndôhôŋ yom dau tu sêkôc awa-ŋga ḥambwa.

12 ḥac dau si prophet danj hoc yom asê pi ḥac ma sôm, “Lau Krit ḥac lau tasaj ma lau siŋsêlêc. ḥac lau oyom dinda, ma êlêmê seŋ gêŋ ḥawahô.”

13 Yom dau iŋ yom ḥandô. Bocdinaŋ sôm yom sêmbalan-ŋga solop têŋ lau Krit naŋ sêndôhôŋ yom tasaj, bu sênen dau kwi ma sêkêŋ whiŋ yom ḥandô.

14 Ma sêhu 1 au andô Israel-ŋga si miŋ ḥambwa-ḥambwa hoŋ siŋ, ma sêsoč lau naŋ sêhu yom ḥandô siŋ, naŋ si ḥagôliŋ ḥambwa ḥapu tiyham dom.

15 Lau naŋ si ḥalôm ḥawasi, naŋ si gêŋ hoŋ oc ḥawasi bocdinaŋ. Magoc lau ti ḥalôm ḥadômbwi naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu dom, naŋ si gêŋ danj oc ḥawasi yêc Anötö aŋgô-ŋga dom. ḥac si gauc ti ḥalôm ḥadômbwi sa ma tisac su.

16 Lau kaiṇ dinaŋ sêṣôm bu sêŋyalê Anötö, magoc ḥac si mêtê tōc asê bu sêŋyalê iŋ daŋ dom. ḅac lau sac sambuc, ma lau daŋgapêc-ṅga. Oc tōm bu ḥac sêkôm gêŋ ḅayham daŋ dom.

2

Pol kêŋ yom têŋ Taitus bu êndôhôŋ têŋ lau

1 Taitus, êmdôhôŋ lau êmkuc yom ḅandô naŋ lau sêkêŋ whin-ṅga hoŋ sêŋkuc.

2 Êmdôhôŋ lauŋac akwa-kwa bu sêñôm gêŋ êŋiŋ ḥac-ṅga dom ma sêmbo gauc ḅawa eŋ, sêtimêtê dau ḥapep, ma sêsa si lêŋ solop eŋ. Puc ḥac dôŋ bu sêsap yom ḅandô dakêŋ whin-ṅga ma mêtê atac whin lau-ṅga dôŋ, ma sêlhac ḅanya.

3 Ma ḅalêŋ tigeŋ dinaŋ, êmdôhôŋ lauwhê akwa-kwa bu sêsa si lêŋ gitôm lauwhê dabuŋ andô, sêṣôm yom bambalin pi lau dom, sêñôm wain êŋlêc dom, ma sêti kêdôhôŋwaga mêtê ḅayham-ṅga.

4 Bocdinaj ḥac oc sêtôm bu sêndôhôŋ lauwhê wakuc bu atac whin si lauŋaci ti balêkoc,

5 sêtimêtê dau ḥapep, sêsa lêŋ ḅayham ma ḅawasi, sêkôm si gwelenj andu-ṅga ḥapep eŋ ma ti atac whin, ma sêṣôc si lauŋaci ḅapu. ḅac bu sêkôm bocdinaj, dec oc tôm dom bu lau naŋ sêkêŋ whin dom, naŋ sêsu Anötö ndê yom susu.

6 Ma êmgilí balêi wakuc bu sêñem gôliŋ si lêŋ ḥapep.

7 Am daôm yob nem lêŋ hoŋ bu ti dôhôŋ ḅayham bu balêi sêlic ma sêŋkuc. Gêŋ bocke naŋ am bu êmdôhôŋ têŋ ḥac, naŋ am daôm kôm munj, goc ḥac sêlic ma sêŋkuc. Kôm ti ḅandô ma ti nem ḅalôm sambuc eŋ.

8 Yob nem whamsuŋ bu sôm yom ɳayham eŋ têŋ ndoc am bu êmdôhôŋ ɳac, ma bocdinaŋ lau daŋ oc sêtôm dom bu sépu am nem yom. Ma bocdinaŋ lau naŋ sêkêŋ kisa am, naŋ oc tôm dom bu sêtap yom daŋ sa bu sêŋgôliŋ pi yac lau dakêŋ whinŋ-ɳga, ma tu dinaŋ-ɳga ɳac oc maya dau.

9 Sôm têŋ lau akiŋ ɳambwa naŋ sêkêŋ whinŋ Yisu, bu sêšôc si ɳadaui si yom hoŋ ɳapu, ma sêšôm yom sac daŋ pi ɳac dom. Sênenem akiŋ ɳapep, tu bu si ɳadaui sêlic ɳac ɳayham-ɳga.

10 Nac sênenem kaŋ si ɳadaui si gêŋ dom, dec ɳadaui oc atac lu-lu dom bu sêkêŋ gêŋ sip ɳac amba bu sêyob. ɳac bu sêkôm si mêtê hoŋ ɳapep, dec lau daësam oc tac whinŋ bu sêŋgô yom naŋ tandôhôŋ pi yac neŋ Anötö, naŋ gêm yac si.

Anötö ndê mwasiŋ nem yac si-ɳga ɳa-ɳandô

11 Bu Anötö kêkinj Kilisi sip nom meŋ ma mbac ndu tu lau hoŋ-ɳga, ma bocdinaŋ iŋ ndê mwasiŋ atu nem lau si-ɳga meŋ sa tiawê.

12 Ma mwasiŋ dau gêm yac sa tu lêŋ dambo nom-ɳga, ma kêdôhôŋ yac bu dapuc dômwêŋ mêtê sac nom-ɳga hoŋ, ma datimêtê dauŋ bu dasa lêŋ gitêŋ ti dabuŋ eŋ.

13 Dasap lêŋ dau dôŋ, ma dahôŋ bêc ɳayham naŋ dakêŋ bataŋ dambo, naŋ yac neŋ Anötö tiwaê ma Ngac Nem Yac Si-ɳga Yisu Kilisi, oc mbu meŋ ti ɳawasi atu.

14 Yisu Kilisi kêŋ dau tu yac-ɳga, bu nemlhi yac ma êŋgapwêc yac su yêc sakiŋ mêtê sac-ɳga, ma bu kôm yac dati iŋ dau ndê lau wakuc. Ma iŋ atac whinŋ bu yac dambo ti lêŋ ɳawasi ma dakêŋ neŋ ɳalôm sambuc tu dakôm mêtê ɳayham-ɳga.

¹⁵ Taitus, êmdôhôŋ yom hoŋ dindec têŋ lau sêkêŋ whinj-ŋga. Êmgilí ɻac ti ɻaŋga bu sêšôc yom dau ɻapu, ma lau naŋ sêkôm giso, naŋ êmatôc ɻac ti ɻaclai bocdinaŋ. Ma yob daôm ɻapep bu lau danj sêpu am dom.

3

Lau sêkêŋ whinj-ŋga si lêŋ wakuc

¹ Whê sa tiyham têŋ lau sêkêŋ whinj-ŋga, bu mêtê ɻayham bocdec gic ɻac ɻawaê. Sêšôc gôliŋwaga ti lau bata ɻapu, ma danjga wambu yom ɻapep. Ma ɻac sêhê gauc pi mêtê ɻayham e sêkôm ɻapaŋ.

² ɻac sêšôm yom sac-sac pi lau dom, sêseŋ dau dom, ma sêkôm mêtê malô têŋ lau hoŋ. Ma sêmbo ti sêŋgwiniŋ dau ma sêtoc lau hoŋ sa ɻapep.

³ Bu kwahic dec yac dasa neŋ lêŋ tiwakuc. Magoc muŋ-ŋga, yac dakêŋ whinj su dom, ma dasa lêŋ gauc mbasi-ŋga. Yac lau daŋanpêc-ŋga, ma mêtê ɻalôm ɻagalac-ŋga ti mêtê nom-ŋga kôm yac neŋ gauc kêŋsôŋ e tam akiŋ mêtê sac dau tac ɻawaê. Dambo ti dalic lau ɻatô sac ma tam lêmuŋ ɻac, ma mêtê atac tec asidôwai-ŋga gêm yac hoŋ ahuc.

⁴ Tigeŋ tiŋambu yac neŋ Anötö Nem Yac Si-ŋga ndê lêŋ tawalô ti atac whinj yac-ŋga meŋ tiawê.

⁵ Inj gêm yac si, tu yac neŋ lêŋ ɻayham danj-ŋga dom, magoc tu inj dau ndê mêtê tawalô yac-ŋga. Inj gêm yac si ɻalêŋ bocdec. Inj kêgwasinj yac neŋ mêtê sac hoŋ su dec yac dati lau wakuc, ma ɻalau Dabuŋ wê yac dasa neŋ lêŋ tiwakuc.

6 Yomandô. Tu Yisu Kilisi yac neŋ Ngac Nem Yac Si-ŋga, dec Anötö kêmwasin yac kêlêc ma kêŋ Njalau Dabuŋ dau sip yac neŋ ŋjalôm.

7 Inj kôm boc-dinaŋ dec sam yac bu lau gitêŋ, kékuc iŋ ndê lêŋ êmwasiŋ yac-ŋga. Ma kwahic dec yac dawêkaiŋ gameŋ dandöc tanli ŋapan-ŋga, naŋ dakêŋ bataŋ dambo.

8 Yom hoŋ dinaŋ iŋ yom ŋandô ma ŋayham tu dakêŋ whiŋ-ŋga.

Aö tac whiŋ bu am puc aneŋ yom hoŋ dôŋ têŋ gôlôwac dabuŋ, bu lau hoŋ naŋ sêkêŋ whiŋ Anötö, naŋ sêyob dau ŋapep bu sêkôm mêtê ŋayham ŋapaŋ. Lêŋ dinaŋ iŋ lêŋ ŋayham ma oc êmwasiŋ lau hoŋ.

9 Am ndic ahê lau naŋ êlêmê sêseŋ dau tu yom gauc mbasi-ŋga, ma tu yom pi abaŋi si ŋaê-ŋga. Ma ndic ahê lau naŋ sêwhê dau kôc ma sêseŋ dau pi lau Israel-ŋga si yomsu. Nahu bu ŋac si yom hoŋ dinaŋ ŋandô mba, ma oc nem lau sa dom.

10 Asa naŋ bu kôm mêtê whê lau kôc-ŋga, naŋ sôm iŋ. Inj bu kôm tiyham, goc sôm iŋ tidim lu-ŋga. Ma iŋ bu sôc ŋapu dom, dec am ti lau sêkêŋ whiŋ-ŋga hoŋ apuc dômwêm iŋ.

11 Am kêyalê su, bu ŋamalac kaiŋ dinaŋ ndê lêŋ kêŋsôŋ, ma iŋ kôm sac. Inj kic dau ndê yom tu tap Anötö ndê matôc sa-ŋga, nahu bu iŋ sap lêŋ naŋ iŋ kêyalê bu lêŋ so, naŋ dôŋ.

Yom ŋambu-ŋga

12 Malô waŋkiŋ Atemas me Tikikus têŋ am loc, ma têŋ ndoc iŋlu si daŋ hôc asê am, naŋ êmsalê seŋ bu têŋ malac Nikopolis mweŋ ŋagahô ma lic aö. Nahu bu aö gauc gêm bu wambo malac dindê têŋ ndoc uhô-ŋga.

13 Têŋ ndoc Senas, ŋgac êmatôc yom-ŋga, lu Apolos bu sêhu nduc Krit siŋ, naŋ goc kôm gêŋ hoŋ bu êmasaŋ iŋlu si seŋ gwanaŋ. Ma bocdinaŋ iŋlu oc sêpônda gêŋ daŋ dom.

14 Emdôhôŋ yac neŋ lau sêkêŋ whin-ŋga bu sêkôm gweleŋ ŋayham tu bu sêkôm kwa dau ma sênem lau naŋ sêpônda dau, naŋ sa-ŋga. Ma bocdinaŋ ŋac si sêkêŋ whinj oc nem ŋandô.

15 Lau hoŋ naŋ sêmbo sêwhiŋ aö, naŋ sêkêŋ si acsalô têŋ am. Ma aö wandac am bu kêŋ aneŋ acsalô têŋ lau sêkêŋ whin-ŋga hoŋ naŋ atac whinj yac. Pômdau ndê mwasiŋ whinj mac hoŋ.

**Anötö ndê Yom Lé̃sêm Wakuc
The New Testament in the Bukawa language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bukawa long Niugini**
copyright © 2000 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bukawa

Translation by: Lutheran Bible Translators Australia

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

545e5ca3-1e95-59e4-8380-93951e023cf7